І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го ТРАВНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNEDAY, MAY 20, 1964 No. 95. VOL. LXXI.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ЗА РІВНІСТЬ ПРАВ Н УРАЛІЗОВАНИХ ГРОМАДЯН

СУД ...ШИВ, ЩО ПЕРЕБУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ МОЖЕ БУТИ ПРИЧИНОЮ ДО ВТРАТИ АМЕРИКАНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

...шингтон. — Найвищий Су ЗДА 18-го травня вирішив дуже важливу справу для так званих натуралізованих американських громадян, які жили довший час за кордонами ЗДА. Іміґраційний Уряд пояснював так закон, що громадянин ЗДА може жити в країні свого походження без перерви тільки три роки, а в будь-якій іншій чужій державі — 5 років. Найвищий Суд більшістю голосів 5:3-ох вирішив, що така інтерпретація закону є неправильна, бо вона дозволяє на те, що треба б натуралізованого громадянина вважати за щось гірше від народженого в цій країні американця. „Але ми не можемо так пояснювати законів" — казав представник більшости суддя Вілліям О. Даґлес. Оце рішення Найвищого Суду ЗДА дасть можливість старатися про відзискання американського громадянства тим численним натуралізованим американським громадянам, які були його втратили внаслідок довшого побуту за кордоном. Державний Департамент оцінює, що коло 40 000 осіб втратили американське громадянство і тепер вони живуть за кордоном, найбільше в Німеччині й Італії. Рішення Найвищого Суду з 18-го травня привернуло тим всім особам американське громадянство, і вони можуть вносити просьби про віза на вїзд до ЗДА. Ці справи мали б вирішувати американські консуляти за кордоном. За внеском на скасування обмежень для натуралізованих громадян, крім судді Даґлеса голосували ще такі члени Найвищого Суду: головний суддя Ірл Воррен та судді Гюґо Л. Блак, Поттер Стюарт і Артур Голдберґ. Проти були Том С. Кларк, Джан Маршалл і Байрон Вайт. Суддя Вілліям Дж. Бреннен не голосував, бо його син правник був заанґажований в одній справі, що відносилася до подібного випадку. Найвищий Суд вирішував цю справу у зв'язку із Анґелікою Шнайдер. Вона прибула до ЗДА 5-річною дитиною і пізніше була натуралізованою громадянкою та в 1954-му році закінчила коледж. Вона пізнала німецького правника, який був на студіях у ЗДА, і вийшла за нього заміж та жила з ним у Кельні, де він працює як адвокат. Три роки після її виїзду з цієї країни її повідомили з Уряду Іміґрації і Натуралізації, що вона втратила американське громадянство. Вона вирішила внести апеляцію, яку узглядни Найвищий Суд ЗДА, і вона знов є громадянкою ЗДА і може як така вертатися до ЗДА або далі проживати за кордоном. Суддя Даґлес сказав, що треба стояти на становищі, що конституція уважає всіх американських громадян за рівних, і тільки в одному пункті уважає натуралезованого громадянина за гіршого в порівнянні з народженим у цій країні громадянином: натуралізований американець не може бути вибраним на президента цієї країни. Найвищий Суд, скасував закон, який обов'язував від 1907 року, а в теперішній редакції від 1940-го року. Представник уряду обороняв теперішній закон тим, що такі випадки, як у пані Шнайдер можуть доводити до того, що деякі особи могли б бути громадянами двох держав одночасно.

Прихильники Ладжа підтримують Рокефеллера в каліфорнійських правиборах

Лос Анджелес. — Прихильники амбасадора Генрі Кебота Ладжа в Каліфорнії вирішили в понеділок 18-го травня в правиборах в дні 2-го червня підтримати як кандидата на президента нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера. Рокефеллер і сенатор Беррі Ґолдвотер є претендентами на президентського кандидата, бо Ладж офіційно не зголосив своєї кандидатури, і його прізвище тільки вписують на виборчих картках. Прихильники Ладжа вирішили підтримати ліберала Рокефеллера проти консерватиста Ґолдвотера, бо сподіваються, що на випадок потреби делеґати вибрані за Рокефеллера легше могли б віддати голоси на Ладжа, ніж ті, які підтримували б Ґолдвотера. Коли б Ґолдвотер виграв правибори в Каліфорнії, то це могло б перерішити вибори в його користь, а цього не хочуть прихильники амбасадора Ладжа, які сподіваються, що на Конвенції в Сан Франсіско може прийти до того, що ні один з кандидатів не матиме більшости, і тоді амбасадор Ладж міг би стати компромісовим кандидатом та здобути номінацію. Відомий журналіст Семюел Лубелл опитував населення в стейті Ореґон і ще перед правиборами ствердив, що правибори виграє нюйоркський губернатор Рокефеллер, який вів завзяту виборчу кампанію. Ґолдвотер припинив був кампанію в тому стейті, а сенатор Ладж не дістав багато голосів, бо виборцям не подобається те, що він ще не рішився чи кандидувати, чи ні.

На відкриття пам'ятника Т. Шевченкові прибуде М. Лівицький, голова Виконного Органу УНРади

Ню Йорк. З Представництва УНРади в ЗДА інформують що наприкінці цього місяця прибуде до Америки голова Виконного Органу УНРади п. Микола А. Лівицький. У програмі його перебування в Америці є кілька авдієнцій у Вашинґтоні, доповіді на актуальні теми для української громади, як також полагодження різних справ з уповноваження від Паризького Бльоку. Між головними цілями приїзду п. Миколи Лівицького є бути приявним на відкритті пам.ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні.

В АМЕРИЦІ

● **Конґресмен демократ з Огайо Вейн Л. Чейс** виступив проти тих двох республіканських конґресменів, які відвідали були масток пані Джансон в Алабамі і ствердили, що там люди живуть дуже вбого і навіть не знають, що тепер президентом ЗДА є Линдон Б. Джансон. Демократ конґресмен Гейс каже, що республіканські конґресмени Дейвід Мартин з Небраски і М. Дж. Снайдер з Кентаки шукали того, чого хотіли знайти, і тому прийшли до невірних висновків.

● **Директор** Центральної Розвідчої Аґенції Джан А. МекКон не виступає публічно і тому його мало знають журналісти. Коли губернатор Рокефеллер як кандидат на президента діставав був інформації про ситуацію в світі і після того вийшов разом із державним секретарем Діном Раском та секретарем оборони Робертом МекНамарою, журналісти не знали, хто це був ще четвертий сивий і розпитували про це себе взаємно, щоб довідатися, що це був директор найбільше секретної аґенції — Джан МекКон.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ У ПЕРШОМУ ДНІ СВОЇХ РІЧНИХ НАРАД ВИЧЕРПАВ ЗВІТУВАННЯ

Союзівка, Кергонксон. — Головний Уряд Українського Народного Союзу в першому дні своїх річних нарад, що почалися на цій його Оселі в Кетскільських горах в понеділок 18 травня та заплановані на цілий тиждень, вичерпав звітування усіх головних урядовців. Цього справжнього рекорду в своїх нарадах, незаписаного в анналах УНСоюзу впродовж десятків років, Головний Уряд УНС міг досягнути великою інтенсивністю нарад, що в цьому першому дні тривали від год. 10 рано до півночі, з малими перервами на обід і вечерю.

Наради відкрив о год. 10-ій рано головний предсідник Иосип Лисогір, після чого відбулася врочистість віддання пошани Кобзареві України — Патронові УНС, з нагоди 150-ліття з дня його народження, про що вже інформовано у вчорашньому числі „Свободи". Після тих урочистостей учасники нарад, повернувшись з-під пам'ятника Шевченкові назад до конференційної залі, пошанували ще, — на заклик п. Лисогора — вставанням з місць та хвилиною мовчанки померлого трагічно минулого року президента Джана Ф. Кеннеді, як і всіх членів УНСоюзу, що впродовж минулого року відійшли у вічність.

Запропонований порядок нарад змінено в той спосіб, що звіт головного редактора перенесено негайно після звіту членів Головного Екзекутивного Комітету, а після звітування головних радних додано ще звіти обласного організатора п. Володимира Гірняка та управителів „Союзівки" пп. Данила Слободяна і Володимира Кваса.

Звіти головних екзекутивних урядовців

Головний Предсідник Иосип Лисогір, передавши ведення нарад своєму заступникові Степанові Куропасеві, започаткував звітування головних екзекутивних урядовців. Рік 1963 для Українського Народного Союзу можна коротко означити як рік оптимістичних надій, інтенсивної праці та нормальних досягнень, говорив п. Лисогір, подаючи в дальшому загальний огляд праці, розвитку та досягнень УНСоюзу впродовж 1963 року у всіх трьох головних ділянках його активности: організаційній, господарській та культурно - видавничій. Головний Предсідник звітував також про розвиток Оселі УНС „Союзівка". Зупиняючись на організаційних справах, звітодавець ствердив, що загальна скількість членів УНСоюзу у 1963 році переступила 83,000 осіб, забезпечених на загальну суму понад 70 мільйонів долярів, що становить збільшення на 6 мільйонів забезпечення у порівнянні з попереднім роком. У цьому звітовому році зорганізовано понад 4,400 нових членів, при чому найкращі організаційні успіхи були в стейті Ню Йорк, у Канаді та в стейтах Пенсилвенії, Ню Джерзі, Огайо, Кеннектикат і Мишиґен. Звітуючи про фінанси, Головний Предсідник ствердив, що з кінцем 1963 року майно УНСоюзу переступило 28 мільйонів долярів і збільшилося на понад 1 мільйон 500 тисяч, або на 5.3 відс. у порівнянні з попереднім роком. Звітодавець подав загальну характеристику інвестицій союзового майна, поважне збільшення виплати дивіденд членам та точне виконування Союзом його забезпеченевих зобов'язань.

Звітодавець зокрема підкреслив, що в звітовому часі збільшилися до дол. 440 000 виплати дозрілих грамот або їх згрошевлення, виразно показуючи, що забезпечення в Українському Народному Союзі є не тільки на випадок смерти, але що з нього поважно користуються члени за свого життя. В дальшому звітодавець подав загальний огляд розвитку союзового видавництва, як також звітував за Контрольну Комісію, звертаючи зокрема увагу на найбільше видавниче досягнення не тільки УНС в звітовий час, але й усієї нашої громади, що ним була публікація першого тому англомовної української Енциклопедії у видавництві Університету в Торонті стараннян і коштом УНСоюзу". Підсумовуючи досягнення УНСоюзу в 1963 році, приходимо до висновку, що це був добрий рік", — закінчив свій звіт головний предсідник Иосип Лисогір.

Заступники головного предсідника, Степан Куропась і Анна Герман подали короткі звіти із своєї участи в працях Головного Екзекутивного Комітету, а також із своєї особистої активности для добра УНСоюзу.

Головний секретар Ярослав Падох подав детальний звіт про організаційний розвиток і досягнення Українського Народного Союзу в звітовому 1963 році. Користуючись надрукованими заздалегідь та розданими всім учасникам нарад статистичними даними, звітодавець подав характеристику і висліди організаційної праці в молодечому і дорослому Відділах у поодиноких місяцях року, назвав найбільш успішних організаторів і секретарів Відділів УНС, підкресливши, що 14 з них здобули признання за успіхи у своїй праці і золоті медалі о. Грушки, 34 нагороджено срібними медалями, а 86 одержали бронзову медалю. В дальшому звітодавець подав огляд загального стану членства УНСоюзу в поодиноких родах забезпечення, в окремих стейтах ЗДА і провінціях Канади та їх „рух" у звітовому році, себто втрати і здобутки, закінчуючи свій звіт оптимістичними надіями на дальший організаційний розвиток УНСоюзу.

Головний Касир Роман Слободян, користуючись подібно як і Секретар приготованими заздалегідь статистичними даними, подав у звіті подрібний огляд стану майна УНСоюзу у поодиноких фондах та його інвестицій. Згідно з цим звітом, майно УНС з кінцем 1963 року виносило дол. 28,042.-270.55. Головна частина цього майна, бо майже 20 мільйонів, інвестована у першоякісні бонди, майже 7 мільйонів майна інвестовано в гіпотечних позичках членам та у поважній частині на народні будівлі, як народні доми, школи, церкви. Звітодавець подав у дальшому виясненння до довгих табель прибутків і видатків УНСоюзу в звітовому часі, закінчивши своє звітування подібно, як і попередні звітодавці, оптимістичним передбачуванням щодо дальшого розвитку.

Редактор Антін Драган, звітуючи за видання Українського Народного Союзу: український щоденник „Свобода", англомовний „Український Тижневик", дитячий місячник „Веселка", як і цілий ряд книжкових публікацій, — ствердив поважний якостевий і кількісний розвиток також у цій ділянці праці УНСоюзу.

Д-р Володимир Ґалан, голова Контрольної Комісії, звітував за цю Комісію. На початку він ствердив, що точну перевірку всього діловодства УНСоюзу перевела не тільки Стейтова Комісія, але також заанґажована УНСоюзом окрема Рахункова фірма, і вона, подібно як і Контрольна Комісія УНС, ствердила точність цього діловодства та його згідність із фактичним станом. Звітодавець в імені Контрольної Комісії запропонував ще ряд дальших поліпшень у веденні діловодства, зокрема повніше користування машинами. Контрольна Комісія подала відразу ряд рекомендацій для дальшого розвитку організації. Звіт д-ра В. Ґалана доповнювали інші члени Головної Контрольної Комісії: заступник голови інж. **Володимир Коссар,** секретар **Петро Пуцило** та члени — **Іван Кокольський** і **Іван В. Іванчук.** Після того члени Контрольної Комісії ще подали звідомлення із своєї особистої активности, як членів Головного Уряду.

Серію звітувань закінчили головні радні:

Богдан Зорич, Богдан Мельник, Ярослав Гук, Тарас Шпікула, Дмитро Шмаґала, Василь Б. Гуссар, Андрій Джула, Анна Чопек, Іван Одежинський, Олена Олек, Осипа Олінкевич, Мирон Куропась, Марія Демидчук, Олена Штогрин.

Інтересно відмітти, що у звітах усіх головних урядовців був включений також огляд їхньої провідної активности у своїх громадах. Більшість членів Головного Уряду УНСоюзу займають і виконують відповідальні обов'язки в наших центральних і місцевих організаціях, зокрема у Відділах УККА і КУК, місцевих Комітетах Пам'ятника Шевченкові та інших.

Другий день нарад, у вівторок 19 травня, призначено вцілости на дискусію над звітами.

Президент вимагає додаткових 125 мільйонів для Південного В'єтнаму

Вашингтон. — Президент Джансон зголосив до Конгресу в минулий понеділок 18-го травня ц. р. вимогу на признання додаткових 125 мільйонів дол. для Південного В'єтнаму, при чому 70 мільйонів має піти на економічну допомогу й 55 на допомогу військову. Це додаткова сума до законопроєкту про призначення на найближчий бюджетовий рік 3,400,000,000 дол. на допомогу закордонові. Президент мотивує своє внесення змінами, які зайшли в Південному В'єтнамі від часу зголошення законопроєкту про загальну допомогу закордонові, при чому вказав на двоякий характер тих змін: посилену терористичну діяльність комуністів та енергійну акцію нового південно - в'єтнамського уряду генерала Хана за переведення різних реформ і покращання матеріяльного стану країни. Ця внутрішньо - політична і економічна акція південно - в'єтнамського уряду вимагає збільшення тамошнього бюджету, а цього не можна зробити власними засобами, бо в тамошній ситуації не можливо підвищити податки і збільшити джерело власних прибутків. Внесення президента Джансона зустріло назагал прихильну оцінку збоку членів Конґресу, при чому озвались навіть голоси, що треба признати на цю ціль додаткових 250, а не 125 мільйонів долярів. Тільки сенатор Вейн Морз, демократ з Ореґону, заявив, що війна ЗДА в Південному В'єтнамі є „цілком нелеґальна" і він проти будь-якої допомоги від Америки. Так само сенатор Аллен Еллендер, демократ з Луїзіяни, заявив, що він не підтримає того проєкту. Проте успіх внесення Президента, не підлягає сумніву. Щоб те внесення ухвалити якнайшвидше, вже в цьому тижні переведеться переслухання найголовніших свідків, як державний секретар Дін Раск, секретар оборони Роберт МекНамара, голова шефів об'єднаних штабів генерал Максвелл Тейлор і адміністратор закордонної допомоги — Дейвід Белл. Внесення Президента приходить на тлі значно погіршеної ситуації в Південному В'єтнамі і Ляосі — про що мова в іншій новинці.

У Південному В'єтнамі і в Ляосі погіршилась ситуація — комуністи в наступі

Сайґон.- Наприкінці минулого тижня комуністичні партизани в Південному В'єтнамі знову проявляли ініціятиву, тим знаменнішу, що це почався вже тамошній дощевий сезон, в якому ведення бойових операцій дуже утруднене. Комуністи із своїм легким бойовим вирядом лають перевагу над державним військом з його важкою зброєю. Комуністи перевели наскок на п,ять озброєних і уфортифікованих пунктів, при чому згинуло понад 30 вояків державного війська, а комуністи захопили чимало нової американської зброї. Це має велике психологічне значення у користь комуністів. Так само у сусідньому Ляосі ситуація погіршилась, бо комуністична „приватна" армія здобула своїм наступом майже цілу т. зв. долину Жарр. Повідомляють, що комендант державно-невтрального війська, генерал Конґ Ле, який спершу був союзником комуністів у боротьбі проти колишнього прозахідного режиму, втік із своєї головної кватири в місті Муонґ Фанґ, не довіряючи своїм воякам. Також тричленна невтральна Комісія Об'єднаних Націй, яка перебувала в тому місті (представники Канади, Польщі й Індії) переїхали відтіль до Вієнціяну, де стоїть ґарнізон правого війська. Державний секретар Дін Раск заклав у Вашингтоні протест перед представниками Британії і Совєтського Союзу, як спонзорів Женевської конференції з 1961 року проти нового порушення ляоськими комуністами постанови про невтральність Ляосу, опертої на існування коаліційного уряду з прем,єром Суванною Фумою. Цей останній теж запротестував проти аґресивности комуністів.

Мґр. Іван Базарко обраний на голову Комітету Об'єднаних українських організацій Ню Йорку

Ню Йорк. — В минулу суботу 16-го травня ц. р. відбулися тут Загальні Збори Комітету об'єднаних організацій міста Ню Йорку, який є філією УККА на Ню Йорк. З-посеред формально зареєстрованих в Комітеті 69 організацій, з'явилися представники 29-ох організацій, разом 51 делегат. Предсідником зборів був І. Винник, секретарем І. Василишин. Представником Українського Конґресового Комітету був ред. В. Душник. Звідомлення склали речники уступаючої управи п-і К. Пелешок, П. Дорожинський і Л. Пришляк. До нової управи обрані: на голову — мґр Ів. Базарко, який водночас є організаційним референтом УККА, на заступників голови К. Пелешок, інж. В. Базилевський і д-р Клюфас; на секретарів — М. Терлецький і Іванна Бенцаль; на скарбника — Л. Пришляк; на культ.-освітнього референта — Ів. Василишин; на референта зовнішнік зв'язків — адвокат В. Стек. Референтом молоді став Павло Дорожинський. Обрано теж мистецько - імпрезову Комісію в складі: В. Палидвір, В. Цісик, М. Черешньовський, Стефанія Салдан і представник „Думки". Крім цього обрано ще Контрольну Комісію, Товариський Суд і додаткових членів Управи. Прийнято резолюцію із заявою солідарности із становищем Комітету Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні в справі так званого „Слова" діячів української культури з УССР та висловлено жаль, що відповідь 62 діячів української культури в ЗДА і Канаді не пішла по тій самій лінії.

● **Польські письменники і науковці** оприлюднили у варшавській пресі отвертого листа до науковців, письменників і взагалі інтелектуалів всього світу, щоб не було ніякого помилування для винуватців злочинів з останньої світової війни. Західня Німеччина плянує проголошення закінчення судів над воєнними злочинцями 8 травня 1965 року, себто в 20 років від закінчення останньої війни.

КУБИНСЬКІ ЕМІҐРАНТИ ПЕРЕНОСЯТЬ НА КУБУ ВІЙНУ ПРОТИ КАСТРА

Маямі, Флорида. — За отриманими тут інформаціями, один із лідерів кубинської еміґрації, Мануель Рей, голова так званої Революційної хунти в боротьбі проти режиму Фіделя Кастра, плянує розпочати в цих днях підпільно-революційну акцію на терені Куби. Мануель Рей заповів був рік тому, що на 20 травня ц. р. він буде на Кубі і він рішений ту заповідь здійснити, сполучивши її з плянами відбудови революційного підпілля на Кубі, яке було знівечене кастрівським режимом після катастрофи висаду в Свинячій затоці в 1961 році. Мануель Рей жив в Порторіко, де він працював, як механік, але зник відтіль яких три тижні тому. Колишній близький співробітник Фіделя Кастра, порвав із ним, коли Кастро зрадив кубинську революцію і перетворив Кубу в комуністичного сателіта Москви. Мануель Рей організував на еміґрації групи саботажистів з-посеред колишніх кубинських вояків і революціонерів, досвідчених у підпільній роботі. Він не сподівається швидких ефектовних наслідків своєї революційної роботи і признає, що Кастро має куди більші збройні та матеріяльні сили за собою, розпоряджаючи кубинською реґулярною армією і парамілітарною міліцією. Однак той лідер кубинських революціонерів вірить у гін кубинського народу до волі і рахує на підтримку збоку народних мас. Він перестерігає своїх земляків - еміґрантів, щоб вони не ждали упадку теперішнього кубинського режиму через день - два, але не має найменшого сумніву, що той упадок прийде. На самій Кубі тамошні власті очевидячки стривожені заповіддю Мануеля Рея посилити підпільно - революційну акцію і уряд Кастра видав низку наказів і розпорядків, які насправді ставлять Кубу у вийнятковий стан, дармащо назверх речники уряду Кастра не признають, наче б сталися якісь тривожні події. За твердженням газет, деякі видатні кубинські комуністи не виключають, що коли Мануелеві Реєві вдасться висадити на Кубу гурти партизанів, посилити саботажну й революційну акцію та проголосити підпільний уряд вільної Куби, то деякі латино - американські країни готові той уряд признати. Це надзвичайно піднесло б престиж кубинського революційного підпілля в очах всіх кубинців і збільшило б шанси на визволення Куби шляхом внутрішнього перевороту.

Кіпрсько-грецький уряд хоче дістати важку зброю від СССР

Нікозія. — Кіпрсько - грецький уряд переговорює з Совєтським Союзом і Об'єднаною Арабською Республікою в справі закупна бомбардувальників, бойових літаків, торпедних човнів, протилетунської артилерії та іншої важкої зброї. Вістку про це подала півофіційна кіпрсько - грецька пресова аґенція, виправдуючи водночас ці заходи кіпрського уряду потребою підготовитись до оборони у випадку турецької аґресії проти острова Кіпру. Водночас кіпрсько - грецький уряд вніс до парляменту законопроєкт про загальну обов'язкову військову службу, при чому населення Кіпру поділено на 5 груп щодо віку та різного часу відбування служби в збройних силах Кіпру. Всі ці заходи кіпрсько - грецького уряду є зламанням не тільки Лондонського договору про встановлення кіпрської держави, але й очевидною демонстрацією проти мирних заходів Об'єднаних Націй. Кіпрсько - грецький президент, православний архиєпископ Макаріос, віддавна старався позискати собі Москву для своєї політики проти турецької меншини на Кіпрі і проти Туреччини, яка цю меншину підтримує. Очевидно, що Москва дуже радо поспішилась дати ту підтримку кіпрським грекам на терені Ради Безпеки Об'єднаних Націй, бо в інтересі Москви є довести до якнайбільшого напруження між Грецією і Туреччиною, які є членами НАТО. Західні держави будуть намагатись спаралізувати ці заходи Макаріоса.

Індія готова замиритись з Пейпінґом і Пакістаном

Ню Делі.- Індійський прем'єр Джавагарлал Неру заявив у парляменті, що його уряд готов замиритися з Комуністичним Китаєм в їхньому спорі за кордони, під умовою, що прикордонна смуга, що її створено у військовому перемир.і, буде цілком здемілітаризована. Раніше Індія вимагала невтралізації тієї смуги з подвійними ґарнізонами — індійськими і комуно-китайськими, але китайські комуністи таку пропозицію відкинули. Не відомо, чи вони погодяться на цю нову ідею та взагалі чи підхоплять мирний жест Неру. Водночас Неу признав потребу замирення з Пакістаном в їхньому 14-річному спорі за провінцію Кашмір і натякнув що Індія готова прийняти пропозицію Британії, щоб посередництвом в тому спорі зайнявся генеральний секретар Об,єднаних Націй У Тант. Гадають, що Неру виявляє більшу схильність до замирення з сусідами Індії з уваги на своїх 74 роки, дуже погане здоров,я і недалекий час, коли він відійде цілком від державно-політичного життя. Він ніби хоче перейти до історії як людина миру - у словах і на ділах.

У СВІТІ

● **З Західньої Німеччини** почали відсилати до ЗДА назад тих п'ять американських бойових одиниць, які прийшли туди під час гострої кризи довкола проблеми Берліну в серпні 1961 року, коли то комуністи здвигнули внутрішньо - берлінський мур. До ЗДА мають відкликати коло 5.000 вояків.

● **Північно - корейські комуністи** звільнили двох американських летунів, схоплених акуратно рік тому, коли їхній гелікоптер залетів випадково поза демаркаційну лінію і мусів приземлитися внаслідку комуністичного вогню. На всі американські протести і заклики в цій справі комуністи взагалі не відповідали. Тепер несподівано доставлено їх комуно - корейським літаком до Панмуджому і тут на короткій „церемонії" передано їх американцям. Обидва летуни мали на собі полотняні комуністичні уніформи.

● **Нікіта Хрущов,** який перебуває тепер в Об'єднаній Арабській Республіці (Єгипті) на 16-тиденній візиті, перевів четвер минулого тижня на яхті президента Нассера в товаристві Нассера і ще двох арабських президентів — альжирського Ахмеда Бен Белли та іракського Абдела Саляфа Аріфа. Всі ці три арабські президенти правлять у своїх країнах по - диктаторськи і заводять „соціялізм", але — переслідують автохтонних комуністів.

● **Командант міжнародного війська на Кіпрі,** індійський генерал Прем Сінґ Гіяні, бувши під кінець минулого тижня в місті Фамаґусті, де прийшло було знову до стрілянини між тамошніми греками і турками, зробив у приявності кіпрського президента Макаріоса гострий докір кіпрсько - грецькому командантові тамошнього повіту за плянове і свідоме схоплення вісьмох турків в одній міській крамниці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J 07303

Бій за Азію й Африку

Груднева подорож комуно - китайського прем'єра Чу Ен-лая по цілому ряду африканських країн, недавнє приймання з великими парадами альжирського президента Ахмеда Бен Белли в Москві і теперішні 16-денні відвідини Нікіти Хрущова, його родини і кругло 100 членів почету в Об'єднаній Арабській Республіці — це все родзинки в тому самому пиріжку. Надавання африканським лідерам титулу „героїв Совєтського Союзу" й обдаровування орденами Леніна це — очевидно — тільки додаток до збільшених кредитів, сполучених із висиланням совєтських техніків і транспортів зброї до різних країн Азії і Африки. На терені цих кольорових континентів відбувається тепер завзяте суперництво між Москвою і Пейпінґом за впливи. Для Совєтського Союзу, як і для комуністичного Китаю, здобування симпатій в різних азійсько - африканських країнах має подвійну мету: підсилити власний авторитет у тій сварні в комуністичній сім'ї і водночас — підмінувати впливи Заходу, зокрема Америки, Британії чи Франції.

Таким чином Захід, заінтересований у тому, щоб Москва і Пейпінґ продовжували взаємні оскаржування, виявляли взаємні гріхи і розколювали єдиний міжнародний комуністичний фронт, водночас мусять стверджувати, що московсько - пейпінґська сварня активізує обидва центри комуністичного руху і що коли будь-котрий із них виграє в будь-котрій країні Азії чи Африки, то це дістється коштом інтересів Заходу. Правда, бувши заанґажованим у тому суперницькому змагові з Мао Тсе-тунґом і його клікою, Хрущов хоче спокою збоку Америки. Тому совєтська дипломатія подбала, щоб у західній пресі появилася чутка, начебто Хрущов готов — після виборів восени у ЗДА й Британії — укласти нове „перемир'я" на зразок того, що його він уклав з Джаном Ф. Кеннеді в 1962 році. Хрущов розраховує на ті кола в Америці і Британії, які наставлені на „відпруження" взаємин із СССР, хоч би й без розв'язання таких кардинальних питань, як питання Німеччини, Берліну і міжнародного роззброєння, але й без безпосередньої загрози нової війни.

Однак водночас і Пейпінґ і Москва безперервно лають „імперіялістів", і хоч хрущовська антиамериканська пропаґанда не така задирлива й образлива, як комуно-китайська, проте вона недвозначна. Хрущов підтримує Кубу Кастра і не поступається ані на крок у своєму становищі щодо проблем Німеччини, Берліну, міжнародної контролі над роззброєнням, активного сприяння „визвольним війнам", розуміючи під ними експорт комуністичної революції. Правда, йому невигідно, щоб комуністичний Китай своєю аґресивністю проти Індії, Ляосу чи Південного В'єтнаму зріс на повазі, і він не хоче, щоб Кастро, переборщивши в експортуванні своєї революції в латино-американські країни, спричинив таку війну, в яку міг би заплутатись і СССР. Відсіль і жести перемир'я збоку Хрущова. Як це сформулював недавно один американський коментатор, становище Хрущова таке: „Ви — каже він американцям — добрі хлопці. Будьмо приятелями! Ми тепер сильно зайняті в Азії й Африці. Якщо впораємося там і заступимо своїми впливами впливи китайців, тоді можемо знову бути ворогами".

І тоді знову Хрущов погрожуватиме „погребати" вільний світ, бо цієї цілі він ніколи не вирікався.

Шекспірове 400-ліття

Не знаємо, чи світове шекспірознавство занотувало багато випадків заборони грати п'єси Шекспіра Але для історії занотуємо: за російської царської влади українські театри не мали права ставити п'єс великого драматурга із Стретфорду над Евоном. Забагато в них проблем, пристрасти, палахкотіння великої думки, щоб Росія наважилася допустити на українську сцену того, хто викрикнув на ввесь світ: „Наш вік звихнувсь. О, доле зла! Наш вік повинен виправити я". Про театри в сучасній Україні скажемо далі.

400 років тому в Стретфорді, в Англії, народився один з найбільших драматургів світу, Вілліям Шекспір. Другорядний актор театру — і першорядний письменник. У ті часи актором цікавилися більше, як автором (що трапляється і в нашому віці). За свою найкращу трагедію „Гамлет" Шекспір одержав від лондонського театру „Глобус" 7 англ. фунтів, за яких міг купити лише одно театральне убрання. Таке погірдливе ставлення призвело до того, що про Шекспіра збереглося дуже мало біографічних даних, зате натворилось навколо його імени багато леґенд. Деякі автори взагалі не припускають думки, що „Отелло", „Гамлета", „Макбета" написав той другорядний актор із Стретфорду, бідний і непоказний ... Але історія мститься: коли за життя Шекспіра не було кому записати кілька рядків про нього, то нині в каталозі шекспіріяни занотовано десятки тисяч коментарів і тисячі томів праць про драматурга. Українці також внесли свій вклад до шекспіріяни. Ще Панько Куліш і Михайло Старицький перекладали драми Шекспіра. У наш час над перекладами з великим успіхом працював Тодось Осьмачка. Багато в цій ділянці зробив М. Рильський та інші. М. Блавацький у Львові створив блискучий образ Гамлета. Цього року між іменами культурних діячів — шекспірознавців і перекладачів — інших народів відзначено трьох українців за кордоном.

Шекспір це, в першу чергу — розшуки справжніх вартостей людського „я", розкриття багатогранности людської душі, заперечення тих, що ні стоять, ні падають, лише хитаються між рішенням і непевністю, між обов'язком і нехіттю виконати обов'язок. Це — ґалерія людей доби Відродження, живих і повнокровних, великих і малих, чесних і підступних, безпринципових або й кривавих злочинців. Про них кричить розлючений король Лір, як про „злиденну двоногу істоту". Образи Шекспіра не нагадують нам музейних мумій ані театральних манекенів, вони живуть тепер і житимуть завжди, доки існуватиме людина з усією складністю і часто недосконалістю людської психіки.

Ми вже згадували, що російський царизм просто забороняв ставити Шекспіра українським театрам. Наслідники царизму формально не забороняють, але його драми лише врядигоди йдуть у Києві, Львові, Харкові ... Намагаючись звести українську літературу до „частушки", Москва кислим оком дивиться на Шекспіра в Україні. Тепер з нагоди 400-их роковин мистецтвознавець Кузякіна писала в „Радянській Україні" з 25-го квітня: „Нехай же і наші театрі відчинять двері Шекспіру ..." Нехай відчинять, бо зроблять тим добре діло для українського глядача. Але нехай справді пошанують всього багатогранного Шекспіра, а не вишукують лише „соціяльного моменту" в творчості генія.

Марія Туркало

„ПІЄТА"

Одна з найбільших атракцій Світової виставки в Ню Йорку це знаменита статуя Мікельанджельо Буонароті, привезена з великою обережністю із Риму і виставлена у Ватиканському павільйоні. Відома вона під назвою „Пієта", що в перекладі з італійської мови значить „Скорбота". Статуя зображує Богородицю з тілом знятого з хреста Ісуса на колінах. Ця тема давала надхнення багатьом скульпторам та малярам, але жадний з них упродовж багатьох віків не дав твору, що міг би дорівнювати творові Мікельанджельо досконалістю ліній, виразом облич, правильністю пропорцій та композиційною цілістю. Вирізьблена з карарського мармуру, вона важить кілька тонн і являє собою найкращий пам'ятник творчого духа, будь-коли створений людською рукою.

З собору св. Петра „Пієта" прибула упакована найліпшими фахівцями, під доглядом мистців і вчених, обкладена м'якими матеріялами, у спеціяльно збудованій скрині, на італійському пароплаві „Христофор Колюмб" і на спеціяльному вантажному авті під ретельною охороною була доставлена на територію виставки.

Мікельанджельо створив цей шедевр наприкінці 1499 року, мавши тільки 24 роки. І хоч він помер на 89-му році і залишив по собі такі шедеври мистецтва, як, наприклад, незвичайної краси статуї Давида та Мойсея, і дуже багато інших скульптур, якими пишаються храми та каплиці Риму, Фльоренції та інших міст Італії, — за все своє довге життя не створив він нічого ліпшого. „Пієта" перевищує всі його твори своєю красою, експресією й надхненністю.

Мікельанджельо народився в березні 1475 року в родині колись багатого та знатного роду Буонароті.. Він дуже рано почав малювати та ліпити, виявляючи глибоку любов до мистецтва. Мавши 17 років, створив статую „Купідона", яка звернула на себе загальну увагу. Живши в Римі, учився у найліпших тоді там мистців, а крім того, потайки вивчав по трупарнях анатомію людського тіла. Це тоді вважалось за велике блюзнірство. Замовлену велику статую бога Вакха він виконав з досконалою анатомічною точністю, і вона викликала велику сенсацію в Італії.

Коли Мікельанджельо замовили створити „Пієту" для каплиці французьких королів у соборі св. Петра в Римі, він на два роки замкнувся у своїй майстерні і з великою любов'ю взявся до праці. Мікельанджельо розірвав із традиціями попередніх мистців і зобразив фігуру Христа на цілий зріст, а Матір Божу зробив зовсім молодою, у такому віці, якою вона була, коли народився Ісус Христос. У цій скульптурі нема нічого похмурого, трагічного, Ісус Христос неначе спить на руках Своєї Матері. Слідів від ран на руках і ногах майже не видно. Глядач, дивлячися на прекрасну статую, усім своїм єством відчуває, що саме хотів показати Мікельанджельо. Це — справжня пієта, глибока скорбота. Божественна краса обличчя, сила почуття, розлита по всьому творові, примушують відчувати жалість не тільки до мертвого Христа, але й до Його Матері, яка поглядом, спрямованим на Сина, неначе говорить: „За що? О, Милосердний Боже, за що?"

Коли Папа побачив уперше цю скульптуру, він запитав Мікельанджельо:

— Скажи, мій сину, чому Божа Мати виглядає такою молодою? Її обличчя виглядає молодшим за обличчя Її Сина.

— Мені здається, Ваша Святість, що Діва Марія не могла постарітися. Вона була непорочна і тому завжди зберігала свіжість Своєї молодости, — відповів скульптор. І Папа не міг не погодитися з такою логічною думкою.

Оповідають, що одного разу Мікельанджельо почув, як якісь люди сперечалися про те, чиєї роботи статуя „Пієта". Він переконався, що його тоді ще мало знали в Римі, як мистця, бо ті люди називали інших скульпторів, приписуючи їм авторство статуї. Розгніваний Мікельанджельо пішов до Собору з різцем та молотком і на стрічці, якою оповиті груди Діви Марії, вирізьбив: „Робота Мікельанджельо Буонароті з Фльоренції"

Творчість Мікельанджельо — це один з найвищих зльотів людського генія. Разом із Рафаелем і Леонардом да Вінчі вони становлять тріяду найвеличніших світил мистецтва.

З найвизначніших його творів треба згадати, крім названих уже статуй Мойсея, Давида та Купідона, численні статуї Мадонни в різних позах і комбінаціях, статую Вакха, Битву кентаврів, Навернення Савла, Розп'яття Апостола Петра, незакінчену статую Апостола Матвія, як теж Зняття з Хреста (три цих останні твори майже знищені часом).

У 1503 році, коли розпочато будівництво Собору св. Петра в Римі, Мікельанджельо був одним з його головних проєктувальників і виконавців. Хоч різьбарство було його найулюбленішим мистецтвом, він був також і малярем. У Сикстинській капелі в Ватикані він розмалював стелю, узявши для того старозавітні сюжети. Там також збереглися його фрески, як картина Страшного Суду та Падіння Люцифера, насичені надзвичайним трагізмом.

Мікельанджельо не дожив до кінця будівництва собору св. Петра, і по його смерті дещо з його проєктів змінили й переробили інші будівельники, але ідеї і дух великого артиста залишились втілені у неперевершеній красі цілого комплексу Ватикану.

Останні роки свого життя Мікельанджельо присвятив архітектурі та поезії, пишучи сонети та лірику. Відомі його сонети, присвячені Данте Алеґієрі.

У лютому цього року минуло якраз чотириста років з дня його смерти.

Марія Туркало

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Андрій Качор

70-ЛІТТЯ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ В ГАЛИЧИНІ

(Пам'яті д-ра Теофіля Кормоша)

(І)

У травні цього року минає 70 літ з того часу, як на західньоукраїнських землях в Перемишлі зорганізовано першу самостійну українську кооперативу „Віра". Кооператива ця стала матір'ю нашої кредитової кооперації в Галичині, а її основника д-ра Теофіля Кормоша, можемо назвати батьком цього нового типу кооператив, подібно як інж. Василя Нагірного називаємо батьком української споживчої кооперації.

Отже, варто цю важливу подію в житті галицьких українців пригадати, тим більше, що кредитова кооперація взагалі відіграла важливу ролю в світі, а в останніх роках набирає великої сили в країнах вільного світу, зокрема в ЗДА і Канаді, де добре розвиваються також і українські кооперативи.

Як знаємо, батьківщиною кредитової кооперації є Німеччина, так, як споживчої Англія, молочарської Данія або продукційної Франція.

Основоположниками кредитово - кооперативного руху були: Герман Шульце-Деліч (1808 - 1883) для міст і Фридрих Вільгельм Райфайзен (1838 - 1888) для сіл.

Не спиняючись над історією кредитової кооперації в світі, пригадаємо тільки, що за Німеччиною (1849) пішла зараз Австрія (1851), далі Італія, Франція, Росія, Англія. В різних краях кредитова кооперація мала різні відтіні, але в засаді спиралася вона або на засадах Германа Шульце - Деліча, або на принципах Ф. В. Райфайзена.

Перше щаднично - позичкове товариство в Україні засновано 28-го квітня 1869 року в містечку Гадячі на Полтавщині. Одначе воно не було ще виявом зорганізованого українського громадського життя — це був продукт петербурзьких впливів князя Васильчикова, Яковлева і ін.

У Галичині, яка тоді була складовою частиною Австро-Угорської монархії, до 15-го листопада 1867-го року, тобто до часу появи закону, що дозволяв громадянам Австрії творити добровільні організації приватного характеру, не могло бути й мови про творення будь-яких освітніх чи економічних організацій.

Зараз по появі згаданого закону, бо вже 15 грудня 1867 року, засновується у Львові перший Банк Рустикальний з метою допомагати селянам дешевим кредитом у боротьбі з лихвою. Але цих надій названа установа не виправдала і в 1883 році мусіла зліквідуватися.

Дещо покращали можливості для кооперативного руху в Галичині з появою в Австрії в 1873 році першого кооперативного закону. На основі цього закону твориться у Львові москвофільське „Общеє Кредитноє Заведеніє для Галичини й Буковини", але й ця установа, не зважаючи на мільйонові підмоги з Росії, у 1884 році банкрутує і зражує тим нашу громаду до цього руху на кілька років.

Вправді була ще в 1873 році заснована в Галичині кредитова кооператива або т. зв. „задаткова каса", системи Шульце - Деліча, „Віра" в Тисьмениці, говіт Товмач, яка, — як твердить наш дослідник Андрій Жук — була одною з перших кооператив в Австрії, заснована на згаданому вище законі з 1873 р. Одначе ця кооператива, хоч і була заснована українцями та поляками спільно, мала від самого початку польський характер і щойно в 1902 році її українці „відвоювали" і вона стала українською.

Поляки на західньоукраїнських землях в цьому відношенні нас випередили на повних 20 літ. Вони вже в 1874 році заснували були у Львові свій „Звйонзек Стoważyszeń Заробкових і Господарчих", який обслуговував і українців, але це була чужа нам установа, і вона навіть не пробувала сприяти українському кооперативному рухові.

Цікаво, що навіть гарний розвиток „Народної Торгівлі", заснованої в 1883 р., не допоміг перебороти якесь упередження до творення своїх, українських кредитових кооператив.

Щойно в 1890 рр. молода ґенерація наших політиків та громадських діячів, таких як Кость Левицький, Євген Олесницький, Теофіль Кормош, Степан Федак, Кость Паньківський, Ярослав Кулачковський, Лесь Кульчицький й інші, коли вони стали в проводі нашого національного життя, почали думати про реорганізацію всього українського суспільно - громадського життя в Галичині, зокрема про організацію українських кооператив.

Т. Кормош підготовляє ґрунт

Батьком і основоположником самостійної української кредитової кооперації в Галичині треба вважати д-ра Теофіля Кормоша (1863 - 1927).

Д-р Т. Кормош відважився, як на ті часи, просто на велике діло, бо, не зважаючи на загальне упередження до всяких кредитових організацій, в тому числі й до кредитових кооператив, рішив підготовити ґрунт і заснувати першу українську самостійну кредитову кооперативу, яка стала б взором для започаткування української кредитової кооперації в Галичині взагалі. Про це хочемо подати коротку інформацію, попереджуючи її згадкою про самого ініціятора.

Теофіль Кормош походив із старої священичої родини, що зайшла до Галичини із Закарпаття. Свою молодість провів у Арламівській Волі, пов. Мостиська, де під проводом свого батька, пароха цього села, заправлявся в громадській роботі. По закінченні правничих студій у Львівському університеті та по відбуттю однорічної судової практики, розпочав адвокатську працю, як молодий конципієнт, у Перемишлі. Тут, у той час, панувало ще москвофільство. Української інтеліґенції було дуже мало і тому Т. Кормош свою працю почав від товарисько - розвагових імпрез у „Бесіді", а закінчив її будовою низки культурно-освітніх і економічних установ.

Зокрема Т. Кормоша цікавив кооперативний рух, з яким ближче запізнався він під час університетських студій. Він основно простудіював, як діяв цей рух у Німеччині, Англії, Швайцарії та Австрії. Він бачив, як під боком, таки на українських землях, розвивалася польська і жидівська кредитова кооперація. Багато наших людей користало з послуг польської і жидівської кооперації, одначе нікому й на думку не спадало, що ці самі послуги, або ще й кращі, можна мати в своїй кооперативі.

Як ми слабо були економічно зорганізовані перед першою світовою війною, мавши вже 30 літ праці Народної Торгівлі і 15 літ перших кредитових кооператив за собою, показують цифри із Статистичного Звіту Крайового Союзу Ревізійного за 1910 рік, а саме: на 2 777 кооператив у Галичині було: 304 кооперативи членами Крайового Союзу Ревізійного, 282 кооператив членами польського „Звйонзку Стоваржишень", 981 кооператива членами жидівського „Повшехнего Звйонзку", 1 025 кооператив було під Патронатом Виділу Крайового, а 775 кооператив були членами жидівського — тиви членами польського зку" або це були нові й ще не здекляровані кооперативи.

З того числа 2 777 кооператив було аж 2 310 кредитових, тобто 83.14% всіх кооператив, а з-поміж кредитових тільки 227 кооператив, або не цілих 10% були членами українського Союзу, а решта хоч й працювали серед українського населення, здебільша були в руках поляків або жидів.

І тому не дивно, що д-р Т. Кормош, як молодий адвокат і громадський діяч на терені Перемищини в 90-их роках минулого століття, бачачи цілу сітку польських та жидівських кредитових спілок і ні одної української, рішив зробити спробу зорганізувати хоч одну самостійну українську кредитову кооперативу і переломити неоправдане упередження до кредитової кооперації, яка єдина, в тих умовах, могла стати базою нашого економічного відродження.

Це треба було зробити ще й для того, щоб зневтралізувати польські політичні впливи по наших селах. Поляки при допомозі т. зв. „кас ощадности", системи Райфайзена, що їх організував Патронат Виділу Крайового під проводом польських ксьондзів, дідичів і учителів - поляків, впливали посередньо, а то й безпосередньо, на польонізацію наших несвідомих селян і міщан.

Кормош бачив, яку користь мають з наших селян ці чужі нам кооперативи; вони не тільки матеріяльно збагачували польське й жидівське суспільство, але ще й завдавали нам національної шкоди, бо вели денаціоналізаційну політику серед нашого селянства, а крім того використовували свої впливи ще при виборах до галицького сойму та до віденського парляменту.

Щоб підготовити ґрунт для наміченої мети, д-р Т. Кормош переводить на цю тему з нашими тодішніми передовими діячами низку розмов, обговорює цю справу на сходинах і нарадах, пише про це статті у львівському щоденнику „Діло", маючи на увазі, по вдалій спробі, розбудову українських кредитових кооператив у цілій Галичині.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у ЗДА

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(ДО 150-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

(3)

Полагодження цих доручень вимагало багато часу, а Шевченко нетерпеливився. Нелегко йшло, зрештою, і з виданим раніше „Кобзарем", що не дійшов впору до Чернігова, і Шевченко 10 лютого благає Тарнавського: „В ім'я Боже, сповістіть мене, на чиє ім'я Ви вислали до Чернігова згадані примірники". Неповоджения спіткало в Чернігові й „Буквар", що про нього Р. Тризна розмовляв з архиєпископом Філаретом. Філарет, хоч і запевнив, що „поважає Тараса Григоровича", проте не підтримав клопотання Р. Тризни, сповістивши, що справу „Букваря" повинна розглянути консисторія. В додатку, сам Філарет задумав друкувати синодальні букварі. Тож 31 січня Тризна пише Шевченкові, що від архиєпископа „нічого не діждешся" і що директор народних шкіл також непевний: „щось мнеться, посилається на окружне начальство та каже, що букварів мало в школи потребується".

Надії на київського Митрополита Арсенія Москвина не могли справдитися. Це ж була людина виразно антиукраїнського наставлення. У драгоманівській „Громаді" (ч. 5. 1882), в дописі з Києва про митрополита Арсенія, що був призначений на київську катедру 1860 р., подано таке: „Стали заводити добрі люди правдиві школи для народу, — він зараз почав осібно ворогувати проти шкіл тих, а найбільше проти шкіл наших українців". Тож зрозуміло, що митрополит лише поглянув на буквар, про якого його інформував, на прохання Чалого, протоєрей Петро Лебединцев, та, не беручи його навіть до рук, лише сказав: „А, южнорусскій". Отримавши, проте, 6.000 примірників „Букваря"*, митрополит занепокоївся і звернувся за вказівками до оберпрокурора синоду, а цей, в свою чергу, листом з 22 червня 1861 р. до начальника Третього відділу з запитом, як „вище правительство дивиться на розповсюдження в народі цього букваря". У зв'язку з цим керівник Головного управління цензури інформував 28 липня начальника Третього відділу, що свого часу цензура не знайшла підстав заборонити видання „Букваря", проте „сприяти від імени правительства розповсюдженню його в Україні (Малоросії), як підручника для народу", вважає він за невідповідне. На цій підставі митрополитові дали пораду „відхилити прийняття й роздачу „Южноруського Букваря". Таким чином, і ці, вже по смерті автора, заходи почитателів і приятелів Шевченка розповсюдити „Буквар" через київського митрополита, не повелися, і доля цих примірників невідома. Правдоподібно, всі вони були знищені.

Така ж невдача спіткала заходи свідомої харківської молоді. Закупивши 2.000 „Букварів", гурток цієї молоді плянував поширити їх по школах Харківщини. Одначе харківська консисторія спротивилася цьому.

„Буквар Южнорусскій" виглядає дуже скромно, скромніше від інших, та й ціна його, — три копійки, — була нижча від ціни інших сучасних йому букварів. Має він обкладинку та 24 сторінки тексту, вчисляючи заголовну сторінку. Розпочинається великою та малою азбуками (ст. 3), що за ними йдуть: букви для вправ не в азбучному порядку (ст. 5-6), псалом 132-й (ст. 7), молитви з вступами-поясненнями (8-11), рукописні азбуки та зразки курсиви (12), лічба, себто числа 1-10, 100, 1000, 10.000, 100.000, 1.000.000, а також Пітагорова таблиця множення (13), тексти для читання: Дума про Пирятинського поповича Олексія, Дума про Марусю Богуславку, народні пословиці (14-24).

На обкладинці й на заголовній сторінці слово „Букварь" подано церковно-слов'янськими літерами. На заголовній сторінці зображений лежачий хрест, повторений на кінці книжечки. Церковно-слов'янські літери й хрест відбивають бажання Шевченка підкреслити релігійний характер „Букваря", а термін южнорусскій" мав би приспати пильність цензорів. А втім, цей термін уживався тоді широко українцями, зокрема Кулішем.

Поза хрестом, трикутником (ст. 13) та совою (24), зображень немає, та й ці вжиті лише як кінцівки й не становлять органічної частини книжки. Бідність ілюстративного боку пояснюється несприятливими обставинами виготовлення книжечки і ніяк не свідчить про недоцінювання автором малюнку в таких виданнях. Шевченко ж знав, що навчання повинно бути наочне; в повісті „Прогулянка" він описує зацікавлення, яке збудила в дитині гарно ілюстрована книжка, а в „Автобіографії" 1860 року згадує: „з усіх пожитків п'яниці-дяка найдорогоціннішою річчю завжди здавалася мені якась книжечка з „кунштиками", себто ритованими образками".

Дві думи й псалми не відбігають від знаних текстів, але в їхньому доборі виявляється глибоко етичний світогляд автора. У думці про Пирятинського поповича вказано на нещастя, що їх накликає на себе і на близьких людина, яка порушує закони й не шанує батьків. Лише щире каяття може врятувати таку грішну душу. Дума про Богуславку навчає, як людина, задля особистого добробуту, відходить від свого народу та як у душі такої людини може пробудитися жалість до нещасних своїх земляків. Шевченко добре знав і цінував думи, між іншим у передмові до другого видання „Кобзаря" звертається він до „братіків": „прочитайте ви думи, пісні, послухайте, як вони співають ..."

Тексти з псалмів, що були з дитинства добре йаму знані, Шевченко подав у своєму ранішому перекладі. Псалом 132 стверджує красу братолюбства, за що Господь посилає людям „добру долю". Цю саму гадку стверджують чотири уривки („стихи") з різних псалмів. У „стиху" першому подано початок псалма 132-го: „Чи є що лучче, краще в світі, як у купі жити ...", у стиху другому — закінчення псалма 53-го: „Помолюся Господеві ... і на злих ... погляну не злим ... оком", в стиху третьому ця думка повторюється, — це уривок із псалма 12-го („Спаси мене, помолюся ..."), а стих четвертий дає підбадьорюючий висновок із попередніх, висновок, що його Шевченко дуже зручно подав тут на втіху своїм землякам. Це речення взяте з середини 93-го псалма: „Господь любить свої люди, любить, не оставить, дожидає, поки правда перед ними встане".

За псалмами в „Букварі" вміщено три молитви:: „Отче наш", „Вірую" (в дійсності це не молитва, а ісповідання віри, яке традиційно вміщується в молитовниках) та молитва Єфрема Сирина. Вони завершують думки псалмів і тут не випадкові, бож, на думку Шевченка, — „свята, велика річ — релігія для людини" („Варнак"). Текст молитов видрукуваний, — в порівнянні до інших текстів, — задовільно, бо їх відписано з якогось молитовника. Одначе, поспішаючи з друком, Шевченко дещо записав з своєї пам'яті, на що вказують хоч би такі відхилення з „Вірую" (поза неправильним уживанням розділових знаків, великих літер та коректорськими недоглядами): „судити живихъ и мертвихъ", замість „живымъ и мертвымъ; „споклоняема и славима, зам. „сславима"; „во нединую святую", зам. „во єдину святую"; „едино-крещеніе", зам. „едино крещеніе". У молитві Єфрема Сирина: „празнословія", зам. „праздносдовія" й ін. Ці „помилки" виявляють, як Шевченко наближав текст до живої мови („живих і мертвих") та як це все сприймав у церковно-слов'янському тексті („сславима").

* Число 6 тисяч дуже непевне, бо тоді наклад „Букваря" мусів бути вищий, ніж 10 тисяч примірників.

ЩЕ ТІЛЬКИ 38 ДНІВ ДО ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ 27-ГО ЧЕРВНЯ 1964. НЕ ЗАБУДЬТЕ СПОМ'ЯНУТИ!

„Рідна Школа" в Рочестері в поклоні Тарасові Шевченкові

На початку 1963/64 шк. року вчительський збір укладаючи пляни праці на біжучий шк. рік, заплянував улаштувати в ювілейному 1964 році свято 150-річчя з дня народження свому Патронові Тарасові Шевченкові.

Вже при відхиленні заслони публіка — батьки шкільних дітей і гості, побачили шк. хор коло сотні дітей хлопців та дівчат в національних строях, уставлених на сцені для відспівання „Заповіту", і виявила своє захоплення рясними оплесками.

Після відспівання „Заповіту" слідували поодинокі точки свята.

Свято відкрив Іван Лучанко, учень 6-ої кляси. Привітавши присутних, попросив до слова Юрка Овада, учня 8-ої кляси, який прочитав уважно, зі зрозумінням доповідь про „Життя і творчість Тараса Шевченка".

На сцену виступив хор молодших учнів, який відспівав „Думи мої" — Гнатишина.

Перше виступили: Євгенія Новосадло, Сузанна Олексик, Христина Сніженко, Галя Граб і Ірина Климочко учениці 1-ої кляси, які гарно деклямували „Гомоніла Україна".

Відтак деклямували з чуттям і дикцією два учні 2-ої кляси: Богдан Петрів і Роман Окрепкий „Що за свято нині".

Деклямувала Ірина Бучинська, уч. 2-ої кляси „Умер поет" — Богдана Лепкого.

Хор відспівав „Садок вишневий", а учні третьої кляси віддеклямували збірну деклямацію під заголовком „Природа України в творах Шевченка". По черзі деклямували: Володимир Остапюк „Мені тринадцятий минало", і Оксана Боберська — „Розрита могила".

Милою насолодою для слухачів було почути скрипкове тріо, в якому виступали: Богдан Довгалюк, Тарас Семанюк, Мирослав Кіндрат, а їм акомпаніювала Романа Цегельська. Воно виконали дві народні пісні: „Ой біда чайці небозі" і „Гей не дивуйтеся". Виступ підготовив п. д-р Євген Цегельський, який зовсім до нашої школи непричетний, за що належиться йому щира подяка. — Ще виступали з деклямаціями: Анастазія Гусак „Суботів".

В деклямації „Т р и д у ш і" уривок з поеми „Великий льох" виступали: Леся Баранович, Леся Климочко, Дарія Буцерка і Олександра Мартинець, Марія Сохоцька віддеклямувала з чуттям „Іржавець".

На сцену виступив хор старших учениць, які вдатно відспівали „Наша дума" Гайворонського і „На горі пастернак" Гнатишина, що було прикрасою свята.

Учні гарно відіграли сценку „Т а р а с у д я к а" Іванни Блажкевич у двох діях з життя Тараса Шевченка. Ролі виконували: Петро Гаврищук, Богдан Бучинський, Мирон Мартинець ролю Петра, учнів дяка Губського, Люба Крупа Катерину — сестру Тараса.

Малі аматори були добре схарактеризовані. Пояснення до сценки відчитала Марія Меленевич.

Свято закінчено відспіванням національного гимну: „Ще не вмерла Україна".

Виконавцями всіх точок були самі учні школи. Приємно було слухати, як ті маленькі учні гарно по-українськи висловлювалися. Видно, що зі школою працює і батьківський дім.

Вчителі мусять багато труду доложити, щоб свято так гарно випало. — Тут ми побачили, що вчителі щиро і віддано працюють над будучою зміною. За те належиться їм подяка.

Учасник

Хор „Боян" при церкві св. Івана Хрестителя в Дітройті. Посередині о. парох монс. М. Бохневич та диригент хору п. Кирило Цепенда. Концерт з нагоди золотого ювілею цього хору відбудеться в неділю, 24 травня.

Ембридж приготовляється до поїздки до Вашингтону

15-го березня відбулись збори Українсько - Американського Горожанського Клюбу, на яких обговорювалось і справа поїздки до Вашингтону на відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Треба згадати, що про ці збори писала місцева американська преса і згадала, що на таких зборах буде обговорюватись справа відкриття пам'ятника і поїздка до Вашингтону. Збори були проголошені на Українській Радіовій програмі в Питсбурґу, якою управляє знаний діяч інженер Михайло Комічак.

На збори прибуло поважне число представників місцевих українських організацій. Зборами проводив голова Горожанського Клюбу. Після вирішення клюбових справ — велась оживлена справа відкриття пам'ятника і поїздка до Вашингтону. Присутні були дуже зацікавлені справою. Вибрано „ширший к о м і т е т який поїздкою мас зайнятись. На голову комітету вибрано, народженця Америки, радного нашого містечка, голову Горожанського Клюбу і члена Відділу 161 УНСоюзу, Миколу Кудру. Секретаркою для англійської мови — пані Марія Білик, яка народжена в Америці і є секретаркою 276 Відділу УНСоюзу.

Всюди говорять про пам'ятник і поїздку до Вашингтону, і можна надіятись що з такої невеликої громади поїде 4—5 автобусів і багато поїдуть автами так, що в дні 27-го червня малохто з українців позістане в Ембриджі.

Слід згадати, що на повищі збори прибули і такі ,які роками дивляться на себе зозо голодного вовка, чого на зборах не було, всі вони приязно і щиро до себе відносились, і тому такі часті збори можуть стати помостом до консолідації.

Лосиф Литвин

Українська Літературно Мистецька Клюб

У п'ятницю 22-го травня ц. р. відбудеться обговорення спільної першої виставки членів Нюйоркського Відділу ОМУА. Участь беруть: Л. Кузьма, д-р М. Кузьмович і А. Малюца. Початок о год. 8-ій вечора.

Збережім для майбутніх поколінь

За благословенням Преосвященного Кир Йосифа Шмондюка, Єпископа Стемфордського і президента Коледжу св. Василія в Стемфорді, Відділ Історії Церкви цього ж коледжу під проводом д-ра Василя Ленцика, приступає до збирання матеріялів до найновішої історії нашої Церкви.

Нема майже тижня - місяця, щоб наша преса не принесла вістки (остання із квітня 1964 про о. Олексія Зарицького), що помер священик ,який приніс у жертві Господові своє життя за св. Віру, чи після довгого заслання, як правдивий ісповідник помер вірним свойому священичому покликанню. Всі ці докази мучеництва нашої Церкви і народу зі своєю єрархією, священством і вірними будуть припадати порохом забуття, якщо ми їх не збережемо, як цінні докази героїзму нашої Церкви і Народу, та не передамо грядучим поколінням, як приклад, що вчив би, як треба цінити скарби св. Віри та бути вірним своїй Церкві і свойому Народові.

Тому Відділ Історії церкви при Коледжі св. Василія звертається оцим до Всіх Впр. і Всеч. Отців та Шановних Громадян, які мають якісь інформації про наших Єрархів, своїх рідних чи знайомих священиків (бувших парохів), що віддали своє життя за нашу св. Церкву, чи як ісповідники терпіли ув'язнення, муки, заслання за св. Віру, щоб були ласкаві подати ці інформації до Відділу історії на подану нижче адресу.

Побажаними були б точні біографічні дані, по змозі оригінальні документи, що потверджувалиб подані інформації, як листи, фотознимки, оригінальні, або репродукції.

Ця справа повинна бути дорога кожному, і тому кожному, хто може чимнебудь причинитися до неї, будемо дуже вдячні.

Згадані матеріяли проситься слати на адресу:

Dr. W. Lencyk
Department of History
Stamford, Conn. U.S.A.

Перший З'їзд Делеґатів УПНІ в Шикаґо

Шикаґо, (А. І.), 19 квітня у приміщенні Клюбу ім. Є. Коновальця відбувся Перший З'їзд Делеґатів Українського Публіцистично - Н а у к о в о г о Інституту. На З'їзді були заступлені такі осередки: Вінніпеґ, (Канада), Вашингтон, Трентон, Нюарк, Ню Йорк, Клівленд а від осередків Едмонтон, Дітройт і Міннеаполіс надійшли уповноваження в письмовій формі.

Наради відкрив голова шикаґського осередку УПНІ д-р Т. Лапичак ,який до цього часу виконував обов'язки голови Головної Управи УПНІ. Відкривши наради, голова привітав присутніх делеґатів та задкликав вшанувати однохвилинною мовчанкою членів УПНІ, що відійшли у вічність.

З'їздом проводила президія у складі: майор Осип Навроцький — голова, інж. Михайло Хроновят — заступник голови, Андрій Іванів — секретар.

Привіт З'їздові від неприсутнього д-ра Миколи Шлемкевича прочитав інж. Михайло Хроновят.

Д-р Т. Лапичак подав доповнення до опублікованого раніш звіту про діяльність Інституту за два минулі роки. Обширний письмовий звіт керівника Бюра Праці і Видань УПНІ д-ра М. Шлемкевича відчитали інж. Михайло Хроновят і Андрій Іванів.

За Контрольну Комісію звітував проф. д-р І. Витанович.

Після звітів розгорнулася широка дискусія, в якій забирали слово всі присутні делеґати. Дискутанти висловлювали повне признання д-рові Т. Лапичакові за його жертвенну, повну посвяти працю, що він її виконав протягом двох минулих років. Так само з повним признанням віданачили жертвенно в и к о н а н у працю Керівника Бюра Праці УНПІ д-ра Миколи Шлемкевича.

З'їзд основно передискутував проєкт Статута та прийняв деякі до нього зміни. З'їзд проходив на високому академічному рівні і в дружній, теплій атмосфері.

На пропозицію Номінаційної Комісії вибрано Раду Директорів УПНІ в такому складі: д-р Микола Шлемкевич — Кренфорд, д-р Тома Лапичак Шикаґо, д-р Степан Ріпецький — Ню Йорк, сенатор Павло Юрик — Вінніпеґ, інж. Михайло Хроновят — Клівленд, майор Осип Навроцький — Віннепеґ, пані Стефанія Букшована — Нюарк, мґр. Володимир Сенежак — Нюарк, інж. Дмитро Кузик — Трентон.

Заступники: д-р Роман Залуцький і д-р Богдан Ткачук — Шикаґо.

Контральна Комісія: д-р Роман Б а р а н о в с ь к и й — Вашинґтон, Федір Бульбенко — Ню Йорк, Юрій Богун де Ляре — Ню Йорк.

Згідно з новоприйнятим статутом Рада Директорів покличе екзекутивне тіло Головну Управу. В діловій каденції 1964-65 осідком Головної Управи і Ради Директорів є місто Ню Йорк.

З'їзд уповноважив уступившу Управу УНПІ в Шикаґо, як виконуючу обов'язки Головної Управи, продовжувати працю протягом трьох місяців від дня З'їзду до часу покликання Радою Директорів нової Головної Управи УПНІ.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

Список ч. 32

Окружний Комітет Відділів УНС, Клівленд	$25.00	Анна Мельник, Ню Бритен	$1.00
д-р Р. Смик, Кол Сіті	10.00	Д. Лисевич, Бруклин	1.00
Лев Бобинський, Філя.	5.30	Д. Комарницька, Бруклин	1.00
Л. Лозинин, Данкірк	5.00	П. Теплицький, Бофало	1.00
Воробель, Шикаго	5.00	А. Кобрин, Бофало	1.00
А. і П. Андрусів, Філя.	5.00	М. Срібник, Клівленд	1.00
І. Настюк, Юніон	5.00	О. Шнабінський, Клівленд	1.00
д-р Т. Залуцький, Аделфі	3.00	В. Яреміщин, Амстердам	1.00
Т. Стромко, Трентон	3.00	М. Заяць, Вашингтон	1.00
Марія Хруль, Фінексвил	3.00	Мик. Захарків, Джамейка	1.00
Люба Костів, Шикаго	3.00	С. Берегулька, Мельрозе	1.00
М. Кузик, Шикаго	3.00	М. Стислович, Асторія	1.00
А. Федак, Шикаго	3.00	о. М. Мицишин, Елмайра Гайтс	1.00
Е. Людкевич, Ню Йорк	3.00	Софія Клос, Йонкерс	1.00
Н. Гіш, Байон	3.00	В. Коваль, Лонг Айленд С.	1.00
д-р Т. Парфанович, Бофало	3.00	В. Пилипенко, Дюсерт	1.00
З. Бехметюк, Вудсайд	3.00	М. Дачкевич, Шикаго	1.00
К. Луценко, Філядельфія	3.00	Т. Хвостик, Менчестер	1.00
І. Касюхнич, Ванкувер	2.40	А. Шашло, Дітройт	1.00
д-р Т. Ганушевський, Норт Провіденс	2.50	О. Лободоцький, Дітройт	1.00
Кат. Гула, Річфілд Спр.	2.20	В. Псуй, Ірвінгтон	1.00
В. Головчак, Брістоль	2.10	І. Хома, Ню Йорк	1.00
Іван Мороз, Форт Вейн	2.00	Е. Скоцко, Сілвер Спрінґс	1.00
М. Палій, Вілойт	2.00	І. Полинський, Елизабет	1.00
М. Сокольський, Рочестер	2.00	М. Трапняк, Лорейн	1.00
Е. Лапчак, Ню Йорк	2.00	Татяна Шкільна, Де Вит	1.00
Р. Петріна, Бруклин	2.00	о. А. Явтушенко, Форт Вейн	1.00
М. А. Гаравус, Бофало	2.00	С. Савчук, Вудсайд	1.00
А. Дигас, Дітройт	2.00	І. Шкурлій, Парма	1.00
Г. Шевчук, Менвил	2.00	Ксеня Тутка, Тейлор	1.00
П. Роздільський, Сенеатун	2.00	Б. Малинчук, Пітсбург	1.00
Ф. Сілецький, Лорейн	2.00	М. Маслій, Філядельфія	1.00
З. Орищин, Денвер	2.00	Л. Рогозинський, Філя.	1.00
М. Колодій, Бруклин	1.75	М. Сілецький, Монтреал	1.00
П. Цибуляк, Ст. Кетеринс	1.10	П. Коник, Монтреал	1.00
С. Стефанюк, Ст. Леонард де Порт Моріс	1.10	І. Дуда, Торонто	1.00
		П. Бучинський, Рочестер	1.00

Українська хроніка

● Пам'яті Володимира Дорошенка, видатного вченого і громадянина, буде присвячена конференція в Українській Вільній Академії Наук, яка відбудеться 24 травня ц. р. о год. 6 попол. в будинку УВАН-у 206 Вест 100 вул. в Ню Йорку. На зміст конференції складуться доповіді: Н. В. Савченко: „Спогади про брата", Б. В. Загайкевич: „Діяльність В. Дорошенка у Львові", В. В. Міяковський: „В. Дорошенко на еміграції".

● Дня 11 ц. м. через радіо „Фрі Юроп" проф. Р. Смаль-Стоцький, президент НТШ, привітав із 600-літтям Ректора, Сенат і факультети Краківського Університету. Він згадав, що в ньому вчили як професори визначний літературознавець і славний поет Богдан Лепкий, знаменитий мовознавець Іван Зілинський і історик Степан Томашівський, та побажав, щоб високо заслужений для науки слов'янської і міжнародньої університет чим скоріше добився повної академічної свободи.

● Українське Літературно-Мистецьке Об'єднання в Лос Анджелесі перетворене на Літературно - Мистецький Клюб при Українському Каліфорнійському Об'єднанні. Головою клюбу обрано Святополка Шумського. Клюб має драматичну, балетну, літературну й інші секції. Він сприятиме підвищенню рівня імпрез в Українському Народному Домі.

● У московському журналі „Искусство кино", в ч. 8 за 1963 рік, появилася рецензія на „Історію українського кіна" Бориса Береста, що вийшла в Ню Йорку, у виданні НТШ. Не маючи змоги заперечити наведених у книжці Б. Береста фактів щодо нищення української культури, зокрема кіно, московський журнал показав клясичний приклад „полеміки" вже самим заголовком статті — „Джете, мистер Верест!"

● Дирекція Товариства „Український Дім для Старших" у Торонті, при 35 Гай Парк Гарденс, повідомляє, що там 31-го травня о год. 2.30 відбудеться офіційне відкриття і посвячення Пенсіону для Старших. Пенсіон названо іменем Івана Франка.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в неділю 17-го травня 1964 р. по тяжкій хворобі,
на 51-му році життя, упокоїлася в Бозі
наша Найдорожча
МАМУСЯ

бл. п. ОЛЬГА ДОМЕРЕЦКА
З ДОМУ ЧИЧКА

Покійна народжена в Чорткові, обл. Тернопіль.
В глибокому смутку залишила: доньку ІРЕНУ і зятя Петра
в Україні — маму ЮЗЕФУ
сестру ЯРОСЛАВУ з Родиною
брата ОРЕСТА з Родиною
у Франції — брата МИРОСЛАВА з Родиною

Тіло Покійної перебуває в похоронному заведенні П. Яреми, 129 East 7th Street, New York, там же у вівторок, 19-го травня 1964 року о год. 8:15 веч. буде відправлена ПАНАХИДА.

Винос тіла з похоронного заведення і похоронна процесія до церкви св. Юра в Ню Йорку розпічнеться о 10-ій год. ранку в середу, 20-го травня 1964 р. ПОХОРОН о год. 10:30 ранку.

Горем прибиті:

ІРЕНА, донька
ПЕТРО ЯБЛОНСЬКИЙ, зять

ПОДЯКА

Дня 25-го квітня 1964 року після тяжкої недуги відійшов від нас у Вічність на 64-му році життя наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п. РОМАН ШЕРСТЮК

Похорон відбувся 28-го квітня ц. р. з церкви св. Софії в Шикаґо, Ілліной, на цвинтар Елмвуд у Елмвуд, Ілліной.

Цим шляхом складаємо нашу найсердечнішу подяку всім, що вшанували Покійного та в тяжкі для нас дні, чимбудь спричинилися до облегшення нашого горя.

Найперше щиро дякуємо Високопреподобному о. Протопресвитеру О. Новицькому за відправлення похорону та Панахиди, як також Високопреподобному Митрофорному Протоієрею Ф. Білецькому за відслуження Панахиди та за їхні зворушливі промови над домовиною Покійного.

Щиро дякуємо диригентові п. Я. Новохатському та диригентові проф. І. Трухлому за диригування хорами та хористам церкви св. Софії та церкви св. Князя Володимира, за гарні співи під час похорону та Панахид.

Щиро дякуємо членам Братства св. Юрія Переможця за допомогу при похоронах та членам Сестрицтва св. Покрови за приготування поминального обіду.

Щиро дякуємо проф. В. Іващукові за сердечні побажання під час хвороби та теплі поминальні слова виголошені Ним на Його радіо-програмі та над могилою Покійного.

Щиро дякуємо п. Г. Кариці за теплі слова над могилою та за статтю присвячену Покійному в газеті „Українське Життя".

Сердечне спасибі всім Приятелям і Знайомим за висловлені нам співчуття, за так багато чудових квітів, за численну участь в похороні та Панахидах, та численні відвідини домовини в похоронному закладі.

Дякуємо всім тим, що на бажання Покійного зложили пожертви на закінчення будови Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Також дякуємо п. Музиці за сумлінне переведення похорону.

ХРИСТИНА ШЕРСТЮК
з дітьми та внуками

В 46-ліття віднови Гетьманщини

Заходом нюарської станиці Української Гетьманської Організації в Америці відправив колишній капелян Гетьманських Січей в Канаді, Впр. о. ігумен І. Бала 9 травня панахиду за спокій душі бл. п. гетьмана Павла Скоропадського і виголосив проповідь про суть і завдання українського консерватизму.

По панахиді відбулись Святочні Сходини членів і прихильників УГОА та запрошених гостей.

Сходини відкрив і відчитав Грамоту гетьмана до всього українського народу, з дня 29 квітня 1918 р., інж. Любомир Савойка, а інж. Іван Калинович виголосив доповідь про генезу гетьманської Української Держави в 1918 р.

Деклямації уступів зі „Суботова" малої Тетяни Басняк, учен. 4 кл. і „Чигирина" маленької Наталки Басняк, уч. 1 кл., були виконані виразно з відповідною інтонацією і приявні нагородили їх оплесками. Відомий бандурист Володимир Юркевич захопив усіх виконанням історичних пісень на бандурі і рясними оплесками був змушений до наддатку.

Відспіванням н а ц іонального гимну закінчено Святочні Сходини. Л. С.

З діяльности Студентської Громади в Нюарку

Почався новий рік — час коли поодинокі товариства і організації роблять о ц і н к у своєї праці за минулий рік і укладають пляни діяльности на будуче. Уступаюча управа Студентської Громади в Нюарку і околиці проробила поважну працю.

В різдвяний час 1962-63 р. студенти Нюарку та Елизабету заколядували $ 250, з чого 80% вислано до головної управи СУСТА. В пості відбулася зустріч з середшкільниками. Виголошено тоді доповідь про вибір фаху та відповідних професійних шкіл, а також висвітлено фільм. На чергових сходинах ред. Заремба виголосив цікаву доповідь про свято Крут. Наша студентська громада нав'язала зв'язок з Українським Науково - Публіцистичним Інститутом, головою якого є п. Завидський з Нюарку. Ціль Інституту ширити знання про Україну поміж чужинцями, а зокрема поміж студентами та професорами у н і в е р с итетів околиці.

Після Великодня відбулася традиційна весняна забава. Представники студ. громади були присутні на посвяченні наріжного каменя церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку і бажаючи допомогти будові Божого храму, зложили $ 55 на будову церкви. Управа громади брала активну участь в 2ім Ідеологічнім К о н г р е с і „Студенти та Україна", який відбувся у Фордгам Університеті та в Нюйоркськім університеті. Громада вислала двох делегатів на IV-ий З'їзд СУСТА в Клівленді.

По вакаціях заплянувано реферат п. д-ра Фізера, голови слов'янського відділу в Рутгерс Унів., на тему російсько - українських відносин. На жаль, реферат відкликано через особисту п е р е ш к о д у д-ра Фізера.

Управа складає списки книжок, що заторкують українські справи, з кожної бібліотеки околиці, а зокрема з бібліотеки при університетах. З такими листами можна провірити потребу поширити знання про Україну поміж студентами та професорами, та цю справу поіменно залагодити. До цієї цілі був висвітлений фільм „Подорож по Україні та Совєтському Союзі", продукції п. Мирона Кусценка. Дохід з фільму призначений на закуп потрібних книжок. Українська Студентська Громада Нюарку та околиці дбає про внутрішній ріст свого членства, про доповнення і заокруглення відомостей про Україну.

Анна Галамай,
пресовий референт
УСГ — Нюарк

Щадничі конта для малолітніх

В одному з попередних чисел цієї газети я згадував про конта для малолітніх та про користі з них. Питання їх доцільности було і є дискутоване. — Практична праця виявила, що щадничі не мають жадних трудношів, відкриваючи конта для малолітніх.

Майже у всіх стейтах законодавство ставить малолітніх на рівні з дорослими, бо щадити не може бути ніколи заскоро. Малолітній щадник, а малолітніми уважають у стейті Іллиной чоловіків до 21-го та жінок до 18-го року життя, може мати щадниче конто, коли вміє написати своє прізвище на підписовій картці-контракті. Він може робити самостійно вклади, вибирати потрібні суми як і дорослі. І це самозрозуміле. Навики молодости стають невідривною частиною життя людини. Тут не можна думати категоріями тільки матеріяльних користей, хоч і вони важні. Ще важніше є зрозуміння молодим щадником вищої цілі. Він щадить на те, щоб вільно без фінансових перепон студіювати на високих школах. Перед молодою людиною відкриваються гарні перспективи її світлого майбутнього. Вона бачить себе незалежною і повноартісною одиницею. Невже не гідна признання мета!

А тепер поглянемо на батьків цих молодих щадників. На них бо спочиває відповідальність за виховання своїх дітей на гідних громадян. Яка мила несподіванка і для батьків і їх дітей, коли потрібні к р о к и є зроблені завчасу, коли грунт є підготований і все проходить за наміченим пляном.

Стверджуючи факт, що конта для малолітніх є корисні, побажані, гідні заохоти від фінансових установ і від батьків, — не можна оминути деяких суттєвих питань, які приходиться почути від батьків у зв'язку з такими контами. Не рідко ставлені питання є з виповнені сумнівом та застереженнями. Що станеться із грішми на випадок смерти малолітнього власника конта? Як застерегтись перед тим, щоб легковажна дитина не вибрала своїх грошей та не зужила їх на нерозважні цілі всупереч волі батьків і т. п.? Таких проблем не можна легковажити. Тому хочу підкреслити, що у випадку смерти мололітнього власника конта спадкоємство переходить на батьків, і тільки у випадку дуже далекого споріднення чи надто високої суми це питання рішав би суд.

Коли батько чи мати уважає, що з таких чи інших причин відкриття конта для малолітнього сина чи дочки є таки справою риску, тоді треба відкривати так звані опікунчі конта (кастодієн), що являються н о в и м твором і стали популярні. Зогляду на оподаткування такі конта мають вартість тому, що тягар оподаткування за дивіденду не падає на батьків, а на малолітню дитину, яка і так не оподатковується, коли її прибуток не переступає суми $ 600.

Що це такі опікунчі конта? Не рідко опікунчі конта змішують із т. зв. тростами. Хочу зазначити, що засаднича різниця між опікунчими та трост - контами лежить в тому, що тростист завідує контом, визначуючи спадкоємця. Він розпоряджається грішми на конті до своєї вподоби, не рідко на свої власні цілі, а навіть ігнорує свого спадкоємця. Батько відкриває к о н т о на своє ім'я і визначує сина на спадкоємця. Заощаджені гроші переходять на сина щойно після смерти батька. Батько без найменших перепон вибирає гроші для своїх потреб. Не хто інший, тільки батько мусить платити відсотки з конта до свого річного прибутку в цілі оподаткування. Згадую про те тому, що справа оподаткування дивіденд стала ч а с т и н о ю буття, а трост- конта все ще чомусь не зовсім зрозумілі для власників.

Зовсім інакше мається справа із опікунчими контами, які носять офіційну назву „Кастодієн Акавнт". Опікунчі конта — це певного роду новий спосіб грошового дарунку для сина чи дочки батьками чи взагалі дарунку для малолітнього навіть посторонньою людиною. Це відбувається згідно з законодавством даного стейту.

Наведу приклад. Ось батько, чи мати, відкриває конто для дитини з тим наміром, щоб заощаджені гроші перетворити в засіб фінансування університетських студій своєї дитини. У тому випадку треба мати число соціяльного обезпечення для дитини. Опікун-родич не потребує голосити дивіденду до свого зарібку, бо дивіденда є власністю малолітнього. А згідно з законом малолітній має право на прибуток до $ 600, а тому таке конто в практиці не є оподатковане.

Хочу зазначити, що батьки не можуть вибирати грошей з опікунчого конта на свої власні потреби. Опікунче конто, — це невідкличний дарунок для малолітнього. Опікун адмініструє фондами, може також вибирати гроші. Але тільки для потреб свого малолітнього сина чи дочки. При тому опікун мусить мати на увазі, що він, а не хто інший, мусить бути в стані розраховатись за зужиті фонди, коли така вимога буде від скарбових властей. Він може ужити ці фонди на лікарські потреби, освіту чи навіть придбання одягу для малолітнього. А це означає, що фонди на опікунчих контах не є заморожені, як дехто старається поясніти. Це активні фонди, але тільки для вжитку, малолітнього, а не для опікуна.

На опікунчих контах можна мати тільки одного опікуна і одну особу - малолітнього. Та батько чи мати можуть мати більше таких конт, для кожної дитини зокрема. На випадок несподіваної смерти опікуна, наприклад батька, щадниця має повновласті визначити наступником матір із тими самими опікунчими правами. У випадку смерти малолітнього нагромаджена сума перейшла б у власність первісного жертводавця (естейт), який звичайно є родич.

Опікунчі к о н т а, як і всі інші, є забезпечені державою. І батько і мати мають право відкрити окреме конто для своєї дитини. Такі конта є під зарядом опікуна аж до того часу, поки малолітній не стане повнолітній, коли син чи дочка стане повнолітнім, опікун конта переводить всі фонди на його власність і на тому завдання опікуна кінчаються, бо батько, чи мати, виконали стопроцентово свій батьківський обов'язок супроти своєї дитини. Вони напевно горді, що їх син чи донька стоять у стадії закінчення вищих студій і знаходяться на шляху до самостійного життя. Їх тяжко запрацьований гріш не пішов намарно. Всі труди увінчалися успіхом.

Не менша пошана дитини до свого батька чи матері. У пам'яті залишається раз на все пошана до батьків, в юних серцях закарбовується почуття вдячности та любови до них.

Яка велика винагорода для обох сторін за такі малі зусилля! — Пишу про цей особливо важний рід щадничих конт не для реклями, як хтось може подумати.

В нашій щадниці відкрито вже цілий ряд о п і к у н ч и х к о н т. Ще більше відкриють в майбутньому часі. Почуваюся до обов'язку запізнати читачів та заінтересованих з цим особливо корисним родом щадничих конт та дати кожному можливість з них скористати.

Мені прикро, що не можна згадати про всі деталі опікунчих конт, ми старасмось поінформувати про це людей у нашій щадниці.

Надіюсь, що всі прошарки нашого суспільства скористають з цих опікунчих конт для малолітніх, при чому збережуть та переведуть не один цінний долар свого оподаткування на благороднішу ціль — виховання своїх дітей.

Петро Пуцило

ХРОНІКА УВАН У ЗДА

Подарунок Академії від Олексн Грищенка

Мистець Олекса Грищенко подарував Академії картину „К о р с и к а н с ь к и й красвид", щоб допомгти їй сплатити борг за будинок. Картину виставлено в залі першого поверху Академії, де висять картини українських мистців, подаровані Академії.

Участь представників Академії в урочистому відзначенні 15-річчя Українського Інституту в Америці

На вечорі з нагоди 14-річчя Українського Інституту в Америці, що відбувся 21 лютого 1964 р., були представники від Академії — І. Замша та Л. Чикаленко. Вони склали персональний привіт Президентові Інституту В. Джусові і висловили задоволення, що заставну на будинок (моргтгідж) уже спалено; також вони висловили сподівання, що В. Джус допоможе і Академії якнайшвидше спалити заставну на будинок Академії.

Грошові надходження до Академії у січні й лютому 1964 року

Від кредитової спілки „Самопоміч" у Клівленді надійшло 150 дол. У супровідному листі написано: „Дирекція і членство нашої кооперативи високо цінить працю Української Вільної Академії Наук і бажає всім науковим дальших успіхів у Вашій трудній і так важливій ділянці".

Від Української Православної Парафії св. Покрови у Філядельфії н а д і й ш л о 1 3 1 дол., з них 54 дол. — прибуток з вечора з нагоди 50-річчя смерти Лесі Українки і 77 дол. за підписним листом ч. 084 через І. Лисянського і Л. Івашина, з них: по 10 дол. — І. Лисянський, В. Левицький, М. Мандибур і (нерозбірливо); по 5 дол. — Т. Бак-Бойчук, „Фортуна", Михайло Федір, Л. Івашина і два підписи нерозбірливо.

Від святочного к о м і т е т у для влаштування академії 22 січня у Трентоні, через Теодозія Сенника, голову комітету, надійшло 55 дол. Також 55 дол. надійшло від О. Архімовича, Президента Академії. Від управи Об'єднання Українців у Вашингтоні, Д. К., надійшло 50 дол. З літературного вечора М. Понеділка, організованого відділом Фундації Академії у Вашінгтоні (голова І. Дубровський) надійшло 42 дол.

По 25 дол. надійшло від І. Б а з и л е в и ч а (Род-Айленд), д-ра М. Гижа (Сиракʼюзи), Г. Костюк (Ню Йорк), І. Крамаренко (Ню Йорк), О. Повстенко (Вашингтон, Д. К.), І. Працко (Мілвокі), С. Сіманик (Ню Йорк). По 20 дол. внесли І. Ковалишин (Джерзі Сіті) та Ю. Перхорович (Ню Йорк), 15 дол. — С. Ріпецький (Ню Йорк).

Пожертви по 10 дол.: Товариство абсольвентів УГА і УТГІ, пані З. Мацик (Н. Й.) в день іменин її дочки Оксани Бабюк: Ю. Бачур (Дітройт), Л. Беклад (Мінн.), Г. Білоус (Н. Й.), К. Бризгун (Торонто), В. Вереш (Н. Й.), Г. Гагарин (Н. Дж.), М. Гадзинський (Рочестер), Н. Горбань (Н. Й.), О. Діберт (Каліф.), В. Завитневич (Н. Й.), М. Зайців (Нюарк), З. Івасишин (Н. Й.), П. Кулик (Чикаго), М. Лебідь (Н. Й.), М. Мартиненко (Н. Й.), І. Мирошниченко (Н. Й.), Ю. Мовчан, Л. Окиншевич (Вашингтон, Д. К.), Архиєпископ Палладій, В. Панасенко (Сан Франсіско), Р. Погорецький (Илл.), В. Рудко (Н. Й.), Т. Соболь (Н. Й.), А. Филипович (Міннесота), М. Флак (Едмонтон), А. Цибрівський (Мілвокі), С. Чалишів (Вейн, Па.), Від Л. і В. Витвицьких (Дітройт) надійшло 8 дол. По 5 дол. надійшло від таких осіб: Ю. Богун-де-Ляре (Н. Й.), М. Головинська (Філядельфія), А. Коновал (Шикаго), д-р М. Навроцький (Філядельфія), Г. Ничка (Н. Й.), І. Піддубний (Трентон), о. І. Ткачук (Н. Й.), К. Турянська (Честер, Па.), М. Яцищ (Конн.). Олена Дзябенко надіслала 1 дол., пишучи: „не можу скласти багатої пожертви, бо не маю з чого, а вкладаю одного долара на Вашу добру працю."

Пожертви замість квітів на могили

Від Людмили Івченко 25 дол. пам'яті доктора Ганни Журко. Від Йосипа Гіряка і Юрія Лавріненка по 25 дол. замість квітів на могилу скульптора Олександра Архипенка, дійсного члена Академії.

Пожертви на спеціяльні фонди

До фонду видання праці О. Косач-Кривенюк „Леся Українка, Хронологія життя і творчости": А. Пашківська — 10 дол.

До фонду видання збірника пам'яті М. Ветухова: І. Павликовська — 10 дол., Є. Допош — 5 дол.

До фонду вшанування пам'яті Т. Осьмачки: Г. Костюк зібрав дол. 182.42, від Г. Білоус — 3 дол., Є. Козицька — 3 дол.

До фонду історичних збірників: Український Літературно-Мистецький Клюб у Філядельфії — 10 дол. До фонду ім. Дорошенка: К. Бризгун (Торонто) — 5 дол.

Пожертви на придбання музейних експонатів для Музею УВАН у ЗДА (збірка у Вашінгтоні): по 10 дол. Григор'єви Мирослав і Євгенія, Кульчицький В., Марголіна Л., Одарченко О. І П.: 6 дол. — Дубровські Іван і Марія; по 5 дол.: Борецька Г., Будна В., Галич І., Денисенко Р., Залевська С., Капустянський Ю., Ковалів Віра і Пантелеймон, Криворук Н., Ломацькі Юлія і Олесь, Максимюк Галина і Степан, Маєвський В., Негребецький Ю., Повстенко О., Филипів Ю. Шлопак К., Пристай В.; по 3 дол.: Барнай М., Біровець Г., Заполенко С., Корбутяк Дмитро і Клавдія, Богдан Г.; по 2 дол.: Івченко Л., Колос І., Павелко І., Старосольський Ю.; по 1 дол.: Кобахідзе Марія і Гіві, Котик Т., Кулій В., Кушніренко М., Недашківський Я., Одарченко Павло, Оришкевич П., Сім'янцев В., Скоцко М. 20 дол. одержано від жіночої секції при Об'єднанні Українців у Вашінгтоні.

Стан оплати боргу за будинок Академії

В лютому 1964 року виплачено в погашення позички Українському Народньому Союзові 500 дол. і відсотків дол. 216.56. Залишилось боргу Союзові дол. 15.250 і безвідсоткових позичок 3,071, разом боргу на будинку — дол. 18,321.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 23-го ТРАВНЯ 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія 239 Відд. в год. 3-ій по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin St. — М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 24-го ТРАВНЯ 1964 р.

МАЯМІ, Фла. Річні збори 368 Відд. УНС в год. 4-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу. Всіх дорослих членів просимо взяти участь у зборах. — Управа.

АСТОРІЯ, Л. Ай., Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Николая 5 Відд. о год. 5-ій по пол. в церковній залі. Проситься прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — Управа.

Посмертні згадки

ЮЛІЯ КОВАЛЬЧУК, довголітня членка Б-ва св. Миколая 255 Відд. УНС у Вест Нютон, Па., померла в лікарні у Питтсбургу, Па., дня 25 січня 1964 р. на 67-му році життя. Покійна народилася 30 січня 1897 р. в с. Торчиновичі, пов. Самбір, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила 30 листопада 1938 р. та була аж до кінця життя його прикладною членкою. Її чоловік, бл. п. Григорій помер уже раніше. Покійна залишила в смутку 3 доньки: Степанію, Марію і Павлину, 3 синів: Івана, Карла і Павла, 5 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся з церкви св. Івана на місцевий цвинтар у Вест Нютон при численній участі рідних, знайомих, а передусім союзовців.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Тамассі, секр.

АНДРІЙ КІТ, довголітній член Б-ва св. Петра і Павла 274 Відд. УНС в Янгставн, Огайо, помер після короткої, важкої недуги в лікарні 17 січня 1964 р. Покійний нар. 26 грудня 1892 р. в с. Тершів, пов. Старий Самбір, Зах. Україна. До ЗДА прибув в 1900 роках та поселився спершу в Скрентоні, Па., а від 1910 р. вже постійно в Янгставн, де постигла його смерть. Залишив у смутку: 3 синів Степана, Івана та Михайла, 3 доньки Анну, Катерину і Йосипину, 6 сестер: Єву та Марію, 20 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 20 січня ц. р. з української православної церкви св. Петра і Павла на місцевий православний цвинтар при численній участі рідних, приятелів, знайомих та союзовців. Спочивай по трудах, дорогий наш приятелю. Вічна Йому Пам'ять!

О. Добранська, секр.

МУРЛ Ф. ДВОРСТОН, член Т-ва ім. гет. Ів. Мазепи 183 Відд. УНСоюзу в Дітройті, Міш., помер 19 квітня 1964 р. Народ. 1915 року в Дітройті. Залишив горем п р и б и т и х: дружину Геральдину, сина Деніса, маму Анну Дворчин, братів Петра і Євгена, сестер Анну і Алісе. Похорон відбувся 22 квітня ц. р. з римо-кат. церкви св. Йосифа.

Вічна Йому Пам'ять.

Управа.

НАТАЛЯ МАРКО, довголітня членка Т-ва ім. А. Гончаренка 204 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку,Н. Й., померла після довгої і важкої недуги 19-го квітня 1964 р., на 68-му році життя. Покійна нар. 1895 р. в с. Сторожі Великі, пов. Сянік, Зах. Україна. До УНС вступила 1930 р. та була діяльною членкою. Залишила в смутку чоловіка Андрія, кількакратного урядовця 204 Відділу, синів Івана й Ярослава, доньок Марію і Анну, невісток Кароліну, Петрусю та Олену, зятя Карла Прила та 7 внуків, брата і сестру на Україні. Похорон відбувся 22 квітня 1964 р. з похоронного зав. П. Ярема до укр. правос. церкви Всіх Святих, а відтак на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Д-р В. Палідвор, секр.

Суспільна Служба українців Канади зібрала в Торонті 5,148.98 долярів

Торонто. — Як повідомляє „Новий Шлях", у п р а в л е н н я урядово цьогорічна збірка на вулицях Торонта („Тег-дей") для потреб української Суспільної Служби дала у висліді 5,148.96 дол. У 1963 р. зібрано 4,700 дол., а в 1962 році 4,455 дол. У з б і р ц і взяли участь організації і товариства в Торонті: Пласт СУМ Організації при Катедрі св. Володимира, при церкві св. Василія, св. Миколая, св. Євхаристії та ін. (разом 16 організацій). Гроші передано до Централі Суспільної Служби Українців Канади.

Вибрано нову Управу УЖС в Австрії

Відень. — 22-го березня у Відні відбулися звичайні загальні збори У к р а ї н с ь к о г о Жіночого Союзу, на яких вибрано нові керівні органи УЖС. До Управи ввійшли пані: Анна Сапрун — голова, Ольга Сас-Залозецька — містоголова, К. Гладилович, мгр. В. Буц — перша й друга секретарки, С. Гавриш — скарбниця, С. Тайль — орг. референтка, А. Мельничук — господарська реф., ч л е н и: Г. Рахліцька, А. Потурай, С. Готшліх; до складу Контрольної комісії — М. Грех, М. Люта, М. Донцова.

Управа прохає звертатися у всіх справах УЖС виключно на адресу голови п-ні Анни Сапрун: Відень I, Райхсратштрассе 9/9 у пані Пуш, Австрія.

ТАРЗАН, ч. 5239. Списом до Тарзана...

TARZAN RETREATED TO A HIDDEN PART OF THE JUNGLE WITH HIS PRIZE PEEK

HE ATE HUNGRILY, YET WAS EVER WATCHFUL FOR SIGNS OF DANGER--

AND THUS, BECAUSE OF THIS INSTINCTIVE WARINESS HE AVOIDED BEING STRUCK BY A DEADLY-AIMED SPEAR!

Тарзан відступив до гущавини джунглів із дорогоцінним оленем.

Він пожадливо їв, неприпиняючи бути уважним на знаки небезпеки...

І так внаслідок його інстинктової чуйности не поцілив його смертельний спис!